

585/2004 Sb.

ZÁKON

ze dne 4. listopadu 2004

o branné povinnosti a jejím zajištění

(branný zákon)

Změna: [112/2006 Sb.](#)

Změna: [318/2006 Sb.](#)

Změna: [227/2009 Sb.](#)

Změna: [375/2011 Sb.](#)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

BRANNÁ POVINNOST

§ 1

Obsah branné povinnosti a druhy vojenské činné služby

(1) Branná povinnost je povinnost státního občana České republiky (dále jen "občan") plnit úkoly ozbrojených sil České republiky (dále jen "ozbrojené síly"); zahrnuje povinnost občana podrobit se odvodnímu řízení, vykonávat vojenskou činnou službu a plnit další povinnosti stanovené tímto zákonem.

(2) Vojenskou činnou službou mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav je služba vojáka z povolání ve služebním poměru podle zvláštního právního předpisu¹⁾ a vojenské cvičení nebo výjimečné vojenské cvičení.

(3) Vojenskou činnou službou za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je mimořádná služba.

(4) Dnem právní moci rozhodnutí o schopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu vydaným při odvodním řízení se občan stává vojákem. Voják je povinen vojenskou činnou službu včas nastoupit a osobně vykonávat. Voják, který plní některou z povinností podle [odstavce 2](#) nebo [3](#), je vojákem v činné službě.

§ 2

Doba trvání branné povinnosti

(1) Branná povinnost vzniká občanovi dnem následujícím po dni, v němž dosáhne věku 18 let, a zaniká dnem dosažení věku 60 let. Občan brannou povinnost plní za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Osobě, která nabyla státní občanství České republiky, vzniká branná povinnost podle [odstavce 1](#) ode dne nabytí tohoto občanství.

(3) Voják z povolání starší 60 let má brannou povinnost do dne propuštění ze služebního poměru podle zvláštního právního předpisu.¹⁾

§ 3

Dobrovolné převzetí branné povinnosti

Za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu může občan, kterému nevznikla branná povinnost, a občan státu sdruženého v obranných systémech mezinárodních organizací, jichž je Česká republika členem, dobrovolně převzít brannou povinnost dnem následujícím po dni, v němž dosáhne věku 18 let, na základě písemné žádosti podané příslušnému krajskému vojenskému velitelství. Občan v žádosti uvede jméno nebo jména, příjmení, rodné

číslo a adresu místa trvalého pobytu. Podmínkou dobrovolného převzetí branné povinnosti je rozhodnutí o schopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu vydané v odvodním řízení a potřeba doplnění ozbrojených sil.

Dobrovolné převzetí výkonu branné povinnosti

§ 4

(1) Občan nebo voják v povinné záloze mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav může dobrovolně převzít výkon branné povinnosti, pokud požádá o povolání do služebního poměru vojáka z povolání,¹⁾ na základě písemné žádosti podané příslušnému krajskému vojenskému velitelství. Občan nebo voják v povinné záloze v žádosti uvede jméno nebo jména, příjmení, rodné číslo a adresu místa trvalého pobytu.

(2) U občana, který požádá o povolání do služebního poměru vojáka z povolání podle [odstavce 1](#), rozhoduje podle zjištěného zdravotního stavu o jeho schopnosti vykonávat vojenskou činnou službu krajské vojenské velitelství. Rozhodnutí krajského vojenského velitelství o schopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu se považuje za rozhodnutí vydané v odvodním řízení.

§ 5

(1) Občan nebo voják v povinné záloze mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav může dobrovolně převzít výkon branné povinnosti, pokud požádá o zařazení do aktivní zálohy dnem následujícím po dni, v němž dosáhne věku 18 let, na základě písemné žádosti podané příslušnému krajskému vojenskému velitelství. Občan nebo voják v povinné záloze v žádosti uvede jméno nebo jména, příjmení, rodné číslo a adresu místa trvalého pobytu.

(2) Podmínkou zařazení do aktivní zálohy je zdravotní způsobilost občana nebo vojáka v povinné záloze, potřeba ozbrojených sil a uzavření dohody o zařazení do aktivní zálohy. Při vydávání rozhodnutí o schopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu se postupuje obdobně podle [§ 4 odst. 2](#).

(3) Dohodu o zařazení do aktivní zálohy s vojákem uzavírá krajské vojenské velitelství na dobu 3 let. V dohodě se uvede vojenský útvar, vojenské zařízení nebo vojenský záchraný útvar²⁾ (dále jen "vojenský útvar"), pro který je voják připravován, služební zařazení, rozsah vojenských cvičení a předběžný souhlas s povoláním do služebního poměru vojáka z povolání na dobu do 2 let. Voják nebo krajské vojenské velitelství mohou od dohody písemně odstoupit před uplynutím doby, na kterou je dohoda uzavřena.

§ 6

Odmítnutí mimořádné služby z důvodu svědomí nebo náboženského vyznání

(1) Voják v záloze může odmítnout vykonávat mimořádnou službu z důvodu svědomí nebo náboženského vyznání

a) do 15 dnů ode dne předání rozhodnutí o schopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu vydaného při odvodním řízení,

b) do 15 dnů ode dne účinnosti vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

(2) Odůvodněné prohlášení o odmítnutí výkonu mimořádné služby se podává písemně příslušnému krajskému vojenskému velitelství. V prohlášení se uvede jméno nebo jména, příjmení, rodné číslo a adresa místa trvalého pobytu vojáka.

(3) Krajské vojenské velitelství předá odůvodněné prohlášení o odmítnutí výkonu mimořádné služby do 10 dnů od jeho podání obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa trvalého pobytu vojáka v záloze.

(4) Voják v záloze, který odmítl vykonávat mimořádnou službu, podléhá pracovní povinnosti podle zvláštního právního předpisu.³⁾

Zánik branné povinnosti

§ 7

Branná povinnost zaniká

a) dnem právní moci rozhodnutí vydaného při odvodním řízení, kterým se občan stává neschopným vykonávat vojenskou činnou službu,

- b) dnem právní moci rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení, kterým se voják stává neschopným vykonávat vojenskou činnou službu,
- c) dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl občan nebo voják zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo kterým byla způsobilost občana nebo vojáka k právním úkonům omezena,
- d) dnem, kterým občan nebo voják pozbyl státního občanství České republiky, nebo
- e) vojákovi v záloze, který odmítl vykonávat mimořádnou službu z důvodu svědomí nebo náboženského vyznání.

Zánik dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti

§ 8

Dobrovolné převzetí výkonu branné povinnosti, kromě důvodů uvedených v [§ 7](#), dále zaniká

- a) dnem dodání písemného odvolání dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti vojákem z důvodu odvolání žádosti o povolání do služebního poměru vojáka z povolání krajskému vojenskému velitelství do doby povolání do služebního poměru vojáka z povolání,
- b) uplynutím doby, na kterou byla dohoda o zařazení vojáka do aktivní zálohy uzavřena,
- c) dnem dodání písemného odstoupení vojáka od dohody o zařazení do aktivní zálohy krajskému vojenskému velitelství, v případě, že je voják na vojenském cvičení, tak dnem následujícím po dni skončení vojenského cvičení, nebo
- d) dnem dodání písemného odstoupení krajského vojenského velitelství od dohody o zařazení do aktivní zálohy vojákovi.

ČÁST DRUHÁ

VOJENSKÉ SPRÁVNÍ ÚŘADY

§ 9

(1) Zřizují se krajská vojenská velitelství jako vojenské správní úřady. V čele krajského vojenského velitelství je ředitel, kterým je voják z povolání; o jeho služebním zařazení rozhoduje ministr obrany.

(2) Krajská vojenská velitelství vykonávají státní správu podle tohoto zákona a dalších zvláštních právních předpisů. Jejich místní příslušnost se řídí místem trvalého pobytu fyzických osob nebo sídlem právnických osob.

(3) Krajská vojenská velitelství jako vojenské orgány současně plní úkoly obrany státu.

(4) Názvy, sídla a územní obvody krajských vojenských velitelství jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.

ČÁST TŘETÍ

VOJENSKÁ ČINNÁ SLUŽBA MIMO STAV OHROŽENÍ STÁTU NEBO MIMO VÁLEČNÝ STAV

§ 10

zrušen

§ 11

zrušen

§ 12

Vojenské cvičení a výjimečné vojenské cvičení

(1) Vojenské cvičení je přípravou vojáka v záloze k plnění úkolů ozbrojených sil.

(2) Výjimečné vojenské cvičení vykonává voják v záloze, vyžadují-li to záchranné práce při živelních pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, životní prostředí nebo značné majetkové hodnoty.

(3) Vojenské cvičení vykonává voják v aktivní záloze v prvním roce při prvním uzavření dohody o zařazení do aktivní zálohy v délce do 8 týdnů v kalendářním roce; v dalších letech v délce do 3 týdnů v kalendářním roce. Při uzavření další dohody o zařazení do aktivní zálohy vykonává voják v aktivní záloze vojenské cvičení v délce do 3 týdnů v kalendářním roce.

(4) Vojáka v aktivní záloze lze povolat na výjimečné vojenské cvičení v délce do 14 dnů v kalendářním roce na základě nařízení vlády. Vláda nařízením stanoví počty vojáků v aktivní záloze a dobu, na kterou se povolají.

(5) Vojáka v povinné záloze lze na základě jeho písemné žádosti podané příslušnému krajskému vojenskému velitelství povolat na vojenské cvičení v celkové délce do 10 týdnů nebo na výjimečné vojenské cvičení v délce do 14 dnů v kalendářním roce. Voják v povinné záloze v žádosti uvede jméno nebo jména, příjmení, rodné číslo a adresu místa trvalého pobytu.

§ 13

Povolání na vojenské cvičení nebo na výjimečné vojenské cvičení a nastoupení jejich výkonu

(1) Krajské vojenské velitelství povolá k výkonu vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení vojáka v záloze povolávacím rozkazem. Povolávací rozkaz se dodává jako poštovní zásilka do vlastních rukou nejméně 4 týdny přede dnem nástupu výkonu vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení. K nastoupení výkonu výjimečného vojenského cvičení lze vojáka v záloze povolat i dříve v závislosti na potřebě zabezpečení záchranných prací.

(2) Voják v záloze je povinen nastoupit výkon vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení u určeného vojenského útvaru v době, která je stanovena v povolávacím rozkaze, prokázat svoji totožnost občanským průkazem nebo cestovním dokladem, předložit doklady osvědčující jeho zvláštní schopnosti nebo oprávnění vykonávat určité činnosti, například řidičský průkaz nebo zdravotní průkaz, a podrobit se lékařské prohlídce vojenským lékařem.

(3) Voják v záloze, který se nemůže dostavit ve stanovené době k určenému vojenskému útvaru, je povinen to neprodleně oznámit krajskému vojenskému velitelství, které jej povolalo, a důvody písemně doložit.

(4) Vojenské cvičení nebo výjimečné vojenské cvičení začíná dnem nástupu vojáka v záloze k jeho výkonu u vojenského útvaru.

(5) Průběh vojenských cvičení upravuje zvláštní právní předpis.5)

§ 14

Propuštění z výkonu vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení

(1) Z výkonu vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení se propustí voják dnem

a) jeho vykonání ve stanovené délce,

b) ve kterém vojenský lékař zjistí nemoc nebo úraz, pro který voják není schopen vojenské cvičení nebo výjimečné vojenské cvičení vykonat,

c) kterým byl vzat do vazby, nebo

d) kterým byl vyzván k nastoupení výkonu trestu odnětí svobody.

(2) Z výkonu vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení může služební orgán vojáka propustit též z osobních nebo rodinných důvodů na základě jeho žádosti.

(3) Z výkonu vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení vojáka propouští služební orgán. Před propuštěním je voják povinen podrobit se lékařské prohlídce vojenským lékařem.

ČÁST ČTVRTÁ

VOJENSKÁ ČINNÁ SLUŽBA ZA STAVU OHROŽENÍ STÁTU A ZA VÁLEČNÉHO STAVU

Mimořádná služba

§ 15

(1) Voják na vojenském cvičení, na výjimečném vojenském cvičení nebo ve služebním poměru vojáka z povolání vykonává ode dne účinnosti vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu mimořádnou službu.

(2) Voják v záloze vykonává mimořádnou službu ode dne nástupu k vojenskému útvaru na základě povolávacího rozkazu nebo veřejné vyhlášky, vydanými krajským vojenským velitelstvím, anebo na základě mobilizační výzvy.

(3) Voják v záloze je povinen dostavit se na stanovené místo v době uvedené v povolávacím rozkaze, který se dodává jako poštovní zásilka do vlastních rukou; pokud mu povolávací rozkaz nebyl dodán, je povinen se dostavit na stanovené místo v době uvedené ve veřejné vyhlášce nebo v mobilizační výzvě. Do mimořádné služby se může u příslušného krajského vojenského velitelství dobrovolně přihlásit i voják v záloze, který k jejímu výkonu povolán nebyl.

(4) O nastoupení výkonu mimořádné služby, není-li stanoveno jinak, platí obdobně ustanovení [§ 13 odst. 2](#).

§ 16

(1) Mimořádná služba končí nejpozději do 3 měsíců po zrušení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Během této doby se vojáci z jejího výkonu propouštějí buď jednotlivě nebo hromadně. Před propuštěním z výkonu mimořádné služby je voják povinen podrobit se lékařské prohlídce vojenským lékařem.

(2) Z výkonu mimořádné služby se dále propustí voják dnem

a) právní moci rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení, kterým se stal neschopným vykonávat vojenskou činnou službu,

b) kterým byl vzat do vazby,

c) kterým byl vyzván k nastoupení výkonu trestu odnětí svobody, nebo

d) následujícím měsíc po dni jeho svémocného vzdálení.

Zproštění výkonu mimořádné služby

§ 17

(1) Vojáka v záloze, u něhož je v důležitém zájmu bezpečnosti České republiky třeba, aby mohl dále vykonávat své civilní zaměstnání, lze zprostit výkonu mimořádné služby.

(2) Za důvody důležitého zájmu bezpečnosti České republiky se považuje

a) zabezpečení nezbytné činnosti Kanceláře Poslanecké sněmovny, Kanceláře Senátu, Kanceláře prezidenta republiky, soudů, státních zastupitelství, bezpečnostních sborů, zpravodajských služeb České republiky, poskytovatelů zdravotnické záchranné služby, subjektů hospodářské mobilizace, státních podniků, organizačních složek státu a příspěvkových organizací, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je ministerstvo nebo Ministerstvo vnitra anebo Ministerstvo spravedlnosti, právnických a fyzických osob, které převzaly závazek k zajišťování obrany státu, České pošty, diplomatických misí České republiky nebo konzulárních úřadů České republiky v zahraničí a dalších státních orgánů a orgánů samosprávy,

b) zabezpečení nezbytného chodu národního hospodářství,

c) zabezpečení úkolů obcí na úseku požární ochrany, nebo

d) zabezpečení nezbytné ochrany obyvatel.

(3) Žádost o zproštění výkonu mimořádné služby podává zaměstnavatel pro svého zaměstnance za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu u krajského vojenského velitelství podle místa trvalého pobytu zaměstnance. Zaměstnavatel může od svého zaměstnance vyžadovat předložení vojenské knížky nebo rozhodnutí o jeho schopnosti vykonávat vojenskou činnou službu ke zjištění údajů potřebných pro podání žádosti. Zaměstnanec je povinen tomuto požadavku vyhovět. Na zproštění výkonu mimořádné služby není právní nárok.

(4) Krajské vojenské velitelství rozhoduje o zproštění výkonu mimořádné služby a vede evidenci zproštěných vojáků v záloze. Rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby nabývá účinnosti dnem následujícím po dni, kdy

krajské vojenské velitelství o zproštění rozhodlo.

(5) Zaměstnavatel je povinen krajskému vojenskému velitelství, které o zproštění rozhodlo, neprodleně oznámit pominutí důvodů, pro něž byl jeho zaměstnanec zproštěn výkonu mimořádné služby.

(6) Zprostit výkonu mimořádné služby lze vojáka v záloze na dobu trvání stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby se po pominutí důvodů zruší, podle potřeb ozbrojených sil jej lze zrušit i dříve. Proti rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby a o zrušení tohoto rozhodnutí se nelze odvolat.

ČÁST PÁTÁ

ODVODNÍ ŘÍZENÍ ZA STAVU OHROŽENÍ STÁTU NEBO ZA VÁLEČNÉHO STAVU

§ 18

Obsah odvodního řízení

(1) V odvodním řízení se rozhoduje o schopnosti nebo o neschopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu.

(2) Vláda stanoví nařízením podle potřeb ozbrojených sil počty občanů povinných podrobit se odvodnímu řízení podle ročníku jejich narození nebo podle jejich odborné kvalifikace.

(3) Krajské vojenské velitelství zapíše k odvodnímu řízení občany v rozsahu stanoveném nařízením vlády na základě údajů získaných ze základního registru obyvatel a z evidence obyvatel, která je vedena v informačním systému evidence obyvatel, jehož správcem je podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ Ministerstvo vnitra. Z informačního systému jsou krajská vojenská velitelství a Ministerstvo obrany (dále jen "ministerstvo") oprávněny získávat jméno nebo jména a příjmení, rodné číslo, státní občanství, adresu místa trvalého pobytu a zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům. Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z evidence obyvatel, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

§ 19

Dotazník

(1) Občan je povinen vyplnit dotazník zasláný mu příslušným krajským vojenským velitelstvím, vyžádat jeho doplnění registrujícím poskytovatelem zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství⁷⁾ (dále jen "registrující lékař") a s 1 fotografií o rozměrech 35 x 45 mm, odpovídající jeho současné podobě, jej nejpozději do 30 dnů ode dne jeho dodání vrátit. Jestliže je postižen vadou nebo nemocí, pro kterou není schopen dotazník sám vyplnit, učiní tak za něj osoba blízká.

(2) Občan v dotazníku uvede jméno nebo jména, příjmení, rodné číslo, adresu místa trvalého pobytu, dosažené vzdělání, zaměstnání, zvláštní schopnosti a znalosti, subjektivní údaje o svém zdravotním stavu, jméno nebo jména, příjmení a adresu místa trvalého pobytu rodičů nebo manželky (manžela) anebo družky (druha).

(3) Součástí dotazníku jsou údaje o zdravotním stavu občana zjištěné na základě preventivní prohlídky provedené v příslušném období podle zvláštního právního předpisu.⁸⁾

(4) Registrující lékař je povinen v dotazníku uvést požadované údaje o zdravotním stavu občana zjištěné při poslední preventivní prohlídce,⁹⁾ popřípadě je doplnit o výsledky nových vyšetření, provedených v období od této prohlídky do doby vyplnění dotazníku.

(5) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem vzor dotazníku.

§ 20

Odvodní komise

(1) Odvodní komise se zřizují u krajských vojenských velitelství. Odvodní komise jsou čtyřčlenné. Předsedou je ředitel krajského vojenského velitelství nebo jím určený zástupce krajského vojenského velitelství a členy jsou zástupce obecního úřadu obce s rozšířenou působností určený starostou a 2 civilní lékaři.

(2) Odvodní komise ustavuje ředitel krajského vojenského velitelství nejpozději do 10 dnů ode dne účinnosti vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu; odvodní komise zahajují svoji činnost nejpozději do 2 měsíců

po jejich ustavení.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zajistí k provádění odvodního řízení na požadavek ředitele krajského vojenského velitelství místnosti, jejich vybavení, údržbu a technický provoz, a krajský úřad lékaře a ostatní zdravotnické pracovníky a materiální zabezpečení lékařských prohlídek.

(4) Poučení členů odvodních komisí o jejich právech a povinnostech provádí před zahájením odvodního řízení ředitel krajského vojenského velitelství nebo zástupce jím určený.

§ 21

Průběh odvodního řízení

(1) Občan je povinen dostavit se k odvodnímu řízení na stanovené místo v době uvedené v povolávacím rozkaze vydaným krajským vojenským velitelstvím, prokázat svoji totožnost občanským průkazem nebo cestovním dokladem a předložit doklady osvědčující jeho zvláštní schopnosti nebo oprávnění vykonávat určité činnosti, například řidičský průkaz nebo zdravotní průkaz. Povolávací rozkaz se dodává jako poštovní zásilka do vlastních rukou. Jestliže občan povolávací rozkaz neobdrží, je povinen dostavit se k odvodnímu řízení na základě veřejné vyhlášky vydané krajským vojenským velitelstvím.

(2) Občan, který se nemůže dostavit ve stanovené době k odvodnímu řízení, je povinen to neprodleně oznámit krajskému vojenskému velitelství, které jej povolalo, důvody písemně doložit a dále ohlásit pominutí těchto důvodů. Tento občan se odvodnímu řízení podrobí dodatečně.

(3) Občan je při odvodním řízení povinen podrobit se lékařské prohlídce, popřípadě dalším odborným vyšetřením. Lékařské prohlídce mohou být přítomni jen zdravotničtí pracovníci. Nemohou-li lékaři zjistit přesně zdravotní stav občana, odešlou ho k odborným vyšetřením k poskytovateli zdravotních služeb, kterého určí. Podle výsledku lékařské prohlídky a vyhodnocení dotazníku, popřípadě výsledků odborných vyšetření, lékaři zpracují posudek o stupni zdravotní způsobilosti občana vykonávat vojenskou činnou službu, který je podkladem pro rozhodnutí o schopnosti nebo o neschopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu.

(4) Odvodní komise podle zjištěného zdravotního stavu vydá rozhodnutí o schopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu nebo o neschopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu.

(5) Odvodní komise rozhoduje většinou hlasů. V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise. Rozhodnutí o schopnosti nebo o neschopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu se občanovi oznamuje ústně a současně se mu předá jeho písemné vyhotovení. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek a projedná se až po ukončení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

(6) K odvodnímu řízení se nepovolávají občané bez končetiny, nevidomí, neslyšící, němí, postižení vadou nebo nemocí, která je činí trvale neschopnými samostatně se pohybovat, nebo postižení těžkou formou nevyléčitelné nemoci. Odvodní komise rozhodne o neschopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu na základě dotazníku bez jeho účasti. Rozhodnutí o neschopnosti občana vykonávat vojenskou činnou službu nabývá právní moci dnem dodání jeho písemného vyhotovení do vlastních rukou.

(7) Ministerstvo po projednání s Ministerstvem zdravotnictví stanoví prováděcím právním předpisem způsob posuzování zdravotní způsobilosti občana vykonávat vojenskou činnou službu při odvodním řízení, při lékařských prohlídkách, druhy a obsah těchto prohlídek, náležitosti a obsah lékařského posudku o zdravotní způsobilosti, stupně zdravotní způsobilosti a základní dokumentaci pro její posuzování.

ČÁST ŠESTÁ

NĚKTERÁ OPATŘENÍ SOUVISEJÍCÍ S VYHLÁŠENÍM STAVU OHROŽENÍ STÁTU NEBO VÁLEČNÉHO STAVU

§ 22

Pozastavení propouštění vojáků z výkonu vojenské činné služby

Ode dne účinnosti vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu nelze propustit vojáka z výkonu vojenské činné služby z jiných důvodů než uvedených v [§ 16 odst. 2](#).

§ 23

Mobilizace ozbrojených sil

(1) Mobilizací ozbrojených sil se rozumí hromadné povolávání vojáků v záloze do mimořádné služby. Mobilizace ozbrojených sil může být částečná nebo všeobecná.

(2) Částečná mobilizace ozbrojených sil se za stavu ohrožení státu vztahuje na část vojáků v záloze nebo na část státního území České republiky.

(3) Všeobecná mobilizace ozbrojených sil se za válečného stavu vztahuje na všechny vojáky v záloze.

(4) Mobilizaci ozbrojených sil nařizuje a zrušuje prezident republiky mobilizační výzvou na návrh vlády. Mobilizační výzvu vyhláší prezident republiky prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků.

§ 24

Cestování do zahraničí

Občan, který má brannou povinnost, a voják musejí mít po dobu stavu ohrožení státu nebo válečného stavu k cestování do zahraničí souhlas. Souhlas k cestování do zahraničí občanu dosud neodvedenému a vojákovi v záloze vydává příslušné krajské vojenské velitelství; vojákovi v mimořádné službě tento souhlas vydává ministerstvo. Na vydání souhlasu k cestování do zahraničí není právní nárok.

§ 25

Výjimky z povinnosti dostavit se k odvodnímu řízení a vykonávat mimořádnou službu

(1) Poslanci a senátoři Parlamentu, členové vlády, soudci Ústavního soudu, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, občané ve funkcích s diplomatickými a konzulárními výsadami a imunitami a ředitelé krajských úřadů se po dobu výkonu funkce k odvodnímu řízení a k výkonu mimořádné služby nepovolávají.

(2) Občan nebo voják, který v bezpečnostním sboru vykonává službu podle zvláštního právního předpisu,¹⁰⁾ se po dobu trvání tohoto poměru k odvodnímu řízení nebo k výkonu mimořádné služby nepovolává.

(3) Těhotná žena, a žena nebo osamělý muž, kteří pečují o dítě ve věku do 15 let, se k odvodnímu řízení nebo k výkonu mimořádné služby nepovolávají.

ČÁST SEDMÁ

ZÁLOHA OZBROJENÝCH SIL

§ 26

(1) Pro doplňování ozbrojených sil se z vojáků v záloze vytváří záloha ozbrojených sil (dále jen "záloha"). Záloha se skládá z povinné zálohy a z aktivní zálohy.

(2) Právní poměry vojáků v záloze upravuje zvláštní právní předpis,⁵⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 27

V povinné záloze jsou vojáci

a) vyřazení z aktivní zálohy, pokud podléhají branné povinnosti,

b) kterým zanikl služební poměr vojáka z povolání podle zvláštního právního předpisu,¹⁾ pokud podléhají branné povinnosti,

c) kteří byli odvedeni při odvodním řízení za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu před povoláním k výkonu mimořádné služby, nebo

d) propuštění z výkonu mimořádné služby, pokud mají brannou povinnost.

§ 28

V aktivní záloze jsou vojáci nebo občané na základě dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti podle §

ČÁST OSMÁ

POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI VOJÁKŮ PŘI PŘEZKUMNÉM ŘÍZENÍ

§ 29

Přezkumné řízení

(1) Při přezkumném řízení se posuzuje schopnost vojáka vykonávat vojenskou činnou službu na základě závažných změn jeho zdravotního stavu. Zdravotní způsobilost se posuzuje při lékařské prohlídce podle potřeby doplněné o odborná vyšetření.

(2) K provádění přezkumného řízení se zřizují tříčlenné přezkumné komise u vojenských nemocnic a tříčlenná přezkumná letecká komise u Ústavu leteckého zdravotnictví, do kterých se určují výhradně vojenští lékaři.

(3) Přezkumné komise u vojenských nemocnic posuzují zdravotní způsobilost vojáků v činné službě a vojáků v záloze, s výjimkou vojenského leteckého personálu. Ředitel vojenské nemocnice určí předsedu a členy přezkumné komise.

(4) Přezkumná letecká komise u Ústavu leteckého zdravotnictví posuzuje zdravotní způsobilost vojáků v činné službě a vojáků v záloze, kteří tvoří vojenský letecký personál. Ředitel Ústavu leteckého zdravotnictví určí předsedu a členy přezkumné letecké komise.

(5) K přezkumnému řízení povolává vojáka v záloze krajské vojenské velitelství povolávacím rozkazem. Vojáka v činné službě k přezkumnému řízení povolává služební orgán. Voják je povinen se k přezkumnému řízení dostavit a prokázat svoji totožnost občanským průkazem nebo cestovním dokladem.

(6) K přezkumnému řízení se nepovolává voják v činné službě nebo voják v záloze z důvodů uvedených v [§ 21 odst. 6](#). Přezkumné řízení provede přezkumná komise bez jeho účasti na základě předložených dokladů.

(7) Podle výsledků lékařské prohlídky přezkumná komise stanoví stupeň zdravotní způsobilosti a rozhodne o schopnosti nebo o neschopnosti vojáka vykonávat vojenskou činnou službu.

(8) Odvolání proti přezkumnému rozhodnutí nemá odkladný účinek a projedná se až po ukončení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

(9) Ministerstvo po projednání s Ministerstvem zdravotnictví stanoví prováděcím právním předpisem způsob posuzování zdravotní způsobilosti vojáků k vojenské činné službě při přezkumném řízení, náležitosti a obsah lékařského posudku o zdravotní způsobilosti, stupně zdravotní způsobilosti a základní dokumentaci pro přezkumné řízení.

§ 30

Vyšší přezkumné komise

(1) K rozhodování o odvolání proti přezkumnému rozhodnutí se u ministerstva zřizuje tříčlenná vyšší přezkumná komise a tříčlenná vyšší přezkumná letecká komise, do kterých se určují výhradně vojenští lékaři.

(2) Vyšší přezkumná komise rozhoduje o odvolání proti přezkumným rozhodnutím přezkumných komisí u vojenských nemocnic. Její složení stanoví ministr obrany.

(3) Vyšší přezkumná letecká komise rozhoduje o odvolání proti přezkumnému rozhodnutí přezkumné letecké komise u Ústavu leteckého zdravotnictví. Její složení stanoví ministr obrany.

(4) Vyšší přezkumná komise nebo vyšší přezkumná letecká komise přezkumné rozhodnutí potvrdí nebo změní. Proti jejich rozhodnutí se nelze odvolat.

ČÁST DEVÁTÁ

VOJENSKÁ EVIDENCE, OHLAŠOVACÍ POVINNOST A VOJENSKÉ DOKLADY

§ 31

Vojenská evidence

(1) Ministerstvo, krajská vojenská velitelství a vojenské útvary vedou vojenskou evidenci pro potřebu ozbrojených sil v rozsahu osobních údajů stanovených tímto zákonem; postupují přitom podle zvláštního právního předpisu.¹¹⁾ Údaje z vojenské evidence si mohou vzájemně poskytovat. Údaje z vojenské evidence lze poskytovat také na žádost fyzické osoby, o které se vojenská evidence vede.

(2) Vojenskou evidencí se rozumí zpracovávání osobních údajů, které souvisejí s brannou povinností. Vede se počínaje zahájením odvodního řízení po dobu, po kterou se na občana vztahuje branná povinnost, a uchovává se do doby, kdy občan dovrší nebo byl dovršil věku 80 let.

§ 32

Ohlašovací povinnost

Voják v aktivní záloze je povinen příslušnému krajskému vojenskému velitelství neprodleně hlásit závažné úrazy a vážná onemocnění, která mohou mít vliv na výkon branné povinnosti, a předložit doklady osvědčující uvedené skutečnosti; voják v povinné záloze má tuto povinnost za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu. Hlášení lze učinit osobně nebo písemně.

§ 33

Vojenské doklady

(1) Vojenskými doklady jsou vojenská knížka a povolávací rozkaz. Vojenské doklady jsou veřejnými listinami.

(2) Vojenská knížka obsahuje fotografii, jméno nebo jména a příjmení, akademický titul, rodné číslo, vojenskou hodnost, vojenský útvar, vojenskou odbornost a údaje o výkonu vojenské činné služby. Ve vojenské knížce je uložena osobní známka, na které je vyryto rodné číslo a písmena ČR.

(3) Ztrátu vojenské knížky nebo její poškození je voják v záloze povinen hlásit příslušnému krajskému vojenskému velitelství. Pokud voják vykonává vojenské cvičení nebo výjimečné vojenské cvičení anebo mimořádnou službu, hlásí ztrátu nebo poškození vojenské knížky svému nadřízenému.

(4) Povolávací rozkaz obsahuje důvod povolání, jméno nebo jména a příjmení, akademický titul, rodné číslo, adresu místa trvalého pobytu, dobu a místo, kam se má voják v záloze nebo občan dostavit, a způsob přepravy.

(5) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem vzory vojenských dokladů.

ČÁST DESÁTÁ

VSTUP OBČANA NEBO VOJÁKA V ZÁLOZE DO OZBROJENÝCH SIL JINÉHO STÁTU

§ 34

(1) Občan smí vstoupit do ozbrojených sil jiných států pouze se souhlasem prezidenta republiky na základě své žádosti, nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) Občan žádost o souhlas prezidenta republiky se vstupem do ozbrojených sil jiného státu podává ministerstvu, které ji se svým vyjádřením a po projednání s Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí předloží prezidentovi republiky. Občan v žádosti uvede jméno nebo jména, příjmení, rodné číslo, adresu trvalého pobytu a žádost odůvodní.

(3) Souhlas prezidenta republiky pozbývá platnosti dnem účinnosti vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Na udělení souhlasu není právní nárok.

(4) Občan, který má více státních občanství, může vstoupit do ozbrojených sil jiného státu, jehož je také státním občanem, bez souhlasu prezidenta republiky. Bez souhlasu prezidenta republiky může vstoupit do ozbrojených sil jiného státu též občan za předpokladu, že tento stát je členem mezinárodní organizace zajišťující společnou obranu proti napadení, jíž je Česká republika členem.

(5) Prezident republiky může za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu vyzvat vojáky v záloze, kteří jsou v zahraničí, aby vstoupili do ozbrojených sil spojeneckého státu, na jehož území se nacházejí nebo do něhož se mohou dostat. Vojenská služba takto vykonaná se považuje za mimořádnou službu.

ČÁST JEDENÁCTÁ

PŘESTUPKY PROTI BRANNÉ POVINNOSTI

§ 35

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) ve stanovené lhůtě nevrátí vyplněný dotazník ([§ 19](#)),
- b) v řízení podle tohoto zákona úmyslně uvede nesprávný nebo neúplný údaj nebo požadovaný údaj zatají anebo nesplní ohlašovací povinnost,
- c) se bez náležité omluvy nedostaví k přezkumnému řízení, nebo
- d) úmyslně zničí nebo poškodí anebo zneužije vojenskou knížku, osobní známku nebo povolávací rozkaz.

(2) Za přestupek podle [odstavce 1 písm. b\) až d\)](#), spáchaný mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav, lze uložit pokutu do 15 000 Kč; za přestupek podle [odstavce 1 písm. a\) až d\)](#), spáchaný za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, lze uložit pokutu do 30 000 Kč.

(3) Na řízení o přestupcích se vztahuje zvláštní právní předpis.12)

ČÁST DVANÁCTÁ

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Společná ustanovení

§ 36

(1) Náklady spojené s brannou povinností, které vznikají státním orgánům, orgánům územních samosprávných celků a právnickým nebo fyzickým osobám, jsou hrazeny ze státního rozpočtu České republiky.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností proplácí náklady spojené se zajišťováním místností, jejich vybavením a technickým provozem po dobu odvodního řízení.

(3) Krajský úřad proplácí náklady na lékařské prohlídky, jejich materiální zabezpečení a na zdravotnické pracovníky při odvodním řízení. Dále proplácí náklady spojené s vyplňováním zdravotní části dotazníku registrujícím lékařem a jeho vyhodnocením lékaři odvodní komise.

(4) Krajské vojenské velitelství proplácí prokázané jízdné k odvodnímu řízení, k odbornému vyšetření, k přezkumnému řízení vojáka v záloze a k projednání odvolání proti němu, k nástupu výkonu vojenských cvičení nebo mimořádné služby a propuštění z nich, a náklady na pořízení fotografie podle [§ 19 odst. 1](#). Proplácí se jízdné autobusem nebo v nejnižší třídě osobního vlaku nebo rychlíku na území České republiky.

(5) Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a krajskému úřadu jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 37

(1) Správní úřady podle své působnosti a orgány územní samosprávy v přenesené působnosti spolupracují s krajskými vojenskými velitelstvími při vedení vojenské evidence. Na vyžádání ministerstva a krajského vojenského velitelství oznamují, který občan vedený v evidenci krajského vojenského velitelství jako voják v záloze změnil místo trvalého pobytu, nabyt nebo pozbyl státní občanství České republiky, získal řidičské oprávnění anebo mu toto oprávnění bylo odňato, nebo zemřel anebo byl prohlášen za mrtvého. Písemně je takové vyžádání u orgánů územních samospráv možné jen tehdy, pokud ministerstvo a krajská vojenská velitelství nemožou potřebnou informaci o vojácích v záloze získat z příslušných centrálních informačních systémů.6)

(2) Poskytovatel zdravotních služeb je povinen na vyžádání lékařů odvodních komisí, přezkumných komisí a vyšších přezkumných komisí pro potřebu posuzování zdravotní způsobilosti občana nebo vojáka k výkonu vojenské činné služby provádět lékařské prohlídky a odborná vyšetření, vydávat lékařské nálezy, posudky a podávat zprávy o průběhu jejich nemocí a pořizovat výpisy ze zdravotní dokumentace.

§ 38

Pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak, použije se na řízení podle tohoto zákona správní řád.

Přechodná ustanovení

§ 39

(1) Vojíci vykonávající základní službu se z této služby propustí dne 22. prosince 2004.

(2) Vojíci nebo odvedenci, kterým vznikla branná povinnost podle dosavadních právních předpisů, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za vojáky v povinné záloze.

(3) Vojíci z povolání, kterým vznikla branná povinnost podle dosavadních právních předpisů, mají brannou povinnost podle tohoto zákona.

(4) Vojíci zařazení do aktivní zálohy dobrovolné na základě dohody podle dosavadních právních předpisů se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za vojáky v aktivní záloze podle tohoto zákona; obsah a délka těchto dohod se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

(5) Občanům, kteří vykonali civilní službu nebo její část podle dosavadních právních předpisů, a občanům, kteří nenastoupili k výkonu civilní služby, ačkoliv jim povinnost k výkonu civilní služby podle dosavadních právních předpisů vznikla, zaniká branná povinnost dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

(6) Pravomocná rozhodnutí o zproštění mimořádné služby vydaná podle dosavadních právních předpisů pozbývají platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

(7) Vojenská evidence vedená podle dosavadních právních předpisů se považuje za vojenskou evidenci podle tohoto zákona.

(8) Zrušují se územní vojenské správy, Hlavní doplňovací úřad, odvodní komise u územních vojenských správ, vyšší odvodní komise u Hlavního doplňovacího úřadu, přezkumné komise u územních vojenských správ a vojenských nemocnic a přezkumná letecká komise u Ústavu leteckého zdravotnictví, vyšší přezkumná komise u Hlavního doplňovacího úřadu, vyšší přezkumná komise u Generálního štábu Armády České republiky a vyšší přezkumná letecká komise u Generálního štábu Armády České republiky. Působnost územních vojenských správ přechází na krajské vojenské velitelství, jehož územní obvod zahrne územní obvody rušených územních vojenských správ tak, aby nepřesáhla území kraje.

(9) Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů občanských zaměstnanců rušených územních vojenských správ přecházejí na krajské vojenské velitelství, jehož územní obvod zahrne územní obvody rušených územních vojenských správ podle předchozího odstavce. Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů občanských zaměstnanců rušeného Hlavního doplňovacího úřadu přecházejí na ministerstvo.

Závěrečná ustanovení

§ 40

Zrušuje se:

1. Zákon č. [218/1999 Sb.](#), o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon).
2. Zákon č. [286/2002 Sb.](#), kterým se mění zákon č. [218/1999 Sb.](#), o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon), ve znění zákona č. [238/2000 Sb.](#) a zákona č. [128/2002 Sb.](#)
3. Zákon č. [520/2002 Sb.](#), kterým se mění zákon č. [218/1999 Sb.](#), o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost

§ 41

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005, s výjimkou ustanovení [§ 39 odst. 1](#), které nabývá účinnosti dnem 1. prosince 2004.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Gross v. r.

Příl.

Názvy, sídla a územní obvody krajských vojenských velitelství

Název	Sídlo	Územní obvod
Krajské vojenské velitelství hlavní město Praha	Praha	území hlavního města Prahy
Krajské vojenské velitelství Praha	Praha	území Středočeského kraje
Krajské vojenské velitelství České Budějovice	České Budějovice	území Jihočeského kraje
Krajské vojenské velitelství Plzeň	Plzeň	území Plzeňského kraje
Krajské vojenské velitelství Karlovy Vary	Karlovy Vary	území Karlovarského kraje
Krajské vojenské velitelství Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	území Ústeckého kraje
Krajské vojenské velitelství Liberec	Liberec	území Libereckého kraje
Krajské vojenské velitelství Hradec Králové	Hradec Králové	území Kralovéhhradeckého kraje
Krajské vojenské velitelství Pardubice	Pardubice	území Pardubického kraje
Krajské vojenské velitelství Jihlava	Jihlava	území Vysočiny
Krajské vojenské velitelství Brno	Brno	území Jihomoravského kraje
Krajské vojenské velitelství Olomouc	Olomouc	území Olomouckého kraje
Krajské vojenské velitelství Ostrava	Ostrava	území Moravskoslezského kraje
Krajské vojenské velitelství Zlín	Zlín	území Zlínského kraje

---

1) Zákon č. [221/1999 Sb.](#), o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

2) [§ 2 odst. 2 až 4 zákona č. 219/1999 Sb.](#), o ozbrojených silách České republiky.

3) Zákon č. [222/1999 Sb.](#), o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

5) Zákon č. [220/1999 Sb.](#), o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, ve znění zákona č. [128/2002 Sb.](#)

6) [§ 3 zákona č. 133/2000 Sb.](#), o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel).

7) [§ 18 odst. 3 písm. a\) zákona č. 48/1997 Sb.](#), o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

8) [§ 29 zákona č. 48/1997 Sb.](#)

- 9) Vyhláška č. [56/1997 Sb.](#), kterou se stanoví obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek, ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Zákon č. [361/2003 Sb.](#), o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
- 11) Zákon č. [101/2000 Sb.](#), o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 12) Zákon č. [200/1990 Sb.](#), o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.